

Documentatie Kinderopvang

Bronvermelding

Publicatie van uitkomsten geschiedt door de onderzoeksinstituting of de opdrachtgever op eigen titel. Verwijzing naar Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) betreft uitsluitend het gebruik van de niet-openbare microdata. Deze microdata zijn onder [bepaalde voorwaarden](#) voor statistisch en wetenschappelijk onderzoek toegankelijk. Voor nadere informatie microdata@cbs.nl. Dat wordt als volgt geformuleerd:

“Resultaten [gedeeltelijk] gebaseerd op eigen berekeningen [*naam onderzoeksinstituting, c.q. opdrachtgever*] op basis van niet-openbare microdata van het Centraal Bureau voor de Statistiek betreffende de Kinderopvang”.

Engelse versie

“Results based on calculations by [*name of research institution or commissioning party*] using non-public microdata from Statistics Netherlands.”

“Under [certain conditions](#), these microdata are accessible for statistical and scientific research. For further information: microdata@cbs.nl.”

Beschikbare bestand(en):

De bestanden zijn beschikbaar over de perioden 2007 t/m 2020.

In de [Versiegeschiedenis](#) wordt een chronologisch overzicht gegeven over dit onderwerp.

De gebruiker dient rekening te houden met de volgende:

De gegevens over 2007 t/m 2019 zijn definitief, 2020 betreft voorlopige data. De Belastingdienst kan de uitgekeerde toeslag nog bijstellen bijvoorbeeld bij de definitieve vaststelling van het inkomen.

- Vanaf 2012V3 zijn er variabelen aan de bestanden toegevoegd.
 - In het bestand kinderopvang zijn de gegevens per kind opgenomen. Een kind kan meerdere keren voorkomen. In het bestand Aanvrager Kinderopvang zijn per aanvrager per jaar de bedragen opgenomen over kinderopvangkosten en de door de Belastingdienst uitgekeerde kinderopvangtoeslag.
 - Voor de persoonskenmerken en/of achtergronden dient u de beschikbare GBA-bestanden te raadplegen. Deze staan bij [Zelf onderzoek doen](#) in de catalogus onder het thema [Bevolking](#). Voor het aanvragen van deze bestanden geldt de gebruikelijke procedure.
 - Voor informatie over de beschikbare onderzoeksmethoden van het CBS raadpleeg de [Onderzoeksomschrijvingen](#).
-

Inhoudsopgave

Bronvermelding.....	2
Beschikbare bestand(en):	3
1. Inleiding.....	5
2. Toelichting op de inhoud van de bestanden	6
Microdatabestand	6
Populatieafbakening.....	6
Onderzoeksmethode.....	7
Kwaliteit.....	8
3. Bestandsopbouw en toelichting.....	9
Bestandsopbouw van de microdatabestanden.....	9
Kinderopvang 2007-2011.....	9
Kinderopvang vanaf 2012	9
Aanvrager Kinderopvang 2007-2011	10
Aanvrager Kinderopvang vanaf 2012	10
Toelichting op de variabelen	11
RINPERSOONS en RINPERSOON_AANVRAGER_KIND_PARTNER.....	11
Voorkomende waarden van de variabelen	12
Kinderopvang.....	12
Aanvrager Kinderopvang.....	12
Versiegeschiedenis.....	13

1. Inleiding

Het Centrum voor Beleidsstatistiek stelt, onder [bepaalde voorwaarden](#), microdata (geanonimiseerde data op persoons-, bedrijfs- en adresniveau) ter beschikking voor onderzoek. Dit rapport beschrijft de inhoud en structuur van “Kinderopvang”.

Hoofdstuk 2 beschrijft in het algemeen de microdatabestanden zoals populatieafbakening, methodologische bijzonderheden, kwaliteit en herkomst van de gegevens.

In hoofdstuk 3 wordt de bestandsindeling gegeven en worden voor de categoriale variabelen alle mogelijke scores en hun betekenis opgesomd.

2. Toelichting op de inhoud van de bestanden

Microdatabestand

Een record in het microdatabestand Kinderopvang bevat de opvanggegevens per kind. Een kind kan meerdere keren voorkomen.

Het bestand Aanvrager Kinderopvang bevat voor alle aanvragers de jaarlijkse opvangkosten en de ontvangen kinderopvangtoeslag. Bij de opvangkosten gaat het om de declarabele kosten. Dat wil zeggen dat bij de berekening van de kosten rekening is gehouden met het maximum uurtarief en het maximale aantal te declareren opvanguren per kind.

De bestanden bevatten RINPERSOONS_AANVRAGER _ PARTNER _KIND, RINPERSOON_AANVRAGER _PARTNER _KIND als sleutels waarmee gekoppeld kan worden met andere bestanden.

Populatieafbakening

De Wet kinderopvang gaat uit van financiering van formele kinderopvang door ouders, werkgevers en de overheid. De Wet kinderopvang geldt alleen voor formele en bij de gemeente geregistreerde kinderopvang. Onder formele opvang wordt verstaan:

- dagopvang voor kinderen van nul tot vier jaar
- buitenschoolse opvang- zowel voor als na schooltijd als in schoolvakanties- voor basisschool kinderen
- opvang door ouderparticipatiecrèches of door gastouders via een gastouderbureau

Informele opvang en overblijfmogelijkheden voor schoolgaande kinderen vallen niet onder de Wet kinderopvang. Peuterspeelzalen vielen tot en met 2017 ook niet onder deze wet. Per 1 januari 2018 zijn peuterspeelzalen, in het kader van de Wet harmonisatie kinderopvang en peuterpeelzalen (Wknp), omgevormd tot kinderdagverblijven. Met deze wet zijn de kwaliteitseisen voor beide voorzieningen gelijk getrokken. Tweeverdieners kunnen dan ook toeslag ontvangen voor deze vorm van opvang. Vooruitlopend op de harmonisatiewet zijn in een groot aantal gemeenten peuterspeelzalen reeds in een eerder stadium omgevormd tot kinderopvanglocatie.

Het microdatabestand Kinderopvang bevat per kind waarvoor toeslag werd uitgekeerd, informatie over het soort opvang en het aantal uren kinderopvang in het verslagjaar.

Het microdatabestand Aanvrager Kinderopvang bevat informatie van personen die in het kader van de Wet Kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen (Wknp) kinderopvangtoeslag hebben ontvangen voor de opvang van een of meerdere kinderen in het verslagjaar. Dit betreft de totaal gemaakte (gemaximeerde) kosten aan kinderopvang en de totaal ontvangen kinderopvangtoeslag.

Onderzoeksmethode

De gegevens over de uitgekeerde toeslagen kinderopvang komen uit het register Regeling Kinderopvangtoeslag (RKT) van het Ministerie van Financiën. De bestanden zijn bijgewerkt tot mei 2020. Voor de verslagjaren tot en met 2018 betreft het definitieve gegevens. Dat wil zeggen dat meer dan 90 procent van de toeslagen definitief is vastgesteld. Voor 2019 betreft het uitsluitend voorlopig toegekende toeslagen. De Belastingdienst kan de voorlopig toegekende toeslagen nog bijstellen bijvoorbeeld vanwege de definitieve vaststelling van het inkomen.

De hoogte van de kinderopvangtoeslag hangt af van de opvangkosten en het inkomen in het betreffende jaar. De toeslag wordt doorgaans aangevraagd door één ouder per gezin. Bij de opvangkosten gaat het om de kosten voor zover deze het maximaal gecompenseerde uurtarief niet te boven gaan. In 2017 was het maximum uurtarief voor opvang in een kinderdagverblijf vastgesteld op € 7,18. Voor buitenschoolse opvang gold een maximum van € 6,69 en voor gastouderopvang € 5,75 per uur. Eventueel hogere kosten moeten door de ouder(s) zelf gedragen worden.

Vanaf 1 januari 2007 betalen werkgevers verplicht mee aan de kosten van kinderopvang. Deze bijdrage is onafhankelijk van het inkomen van de ouders. Zowel de werkgeversbijdrage als de overheidsbijdrage worden vanaf 2007 door de Belastingdienst via de kinderopvangtoeslag uitgekeerd. Voorwaarde hierbij is dat zowel de aanvrager als de eventuele toeslagpartner allebei werken, een opleiding volgen of aan een inburgerings-of re-integratietraject meedoen. Tot 2013 ontvingen ouders die een inburgerings-of re-integratietraject volgden het ontbrekende werkgeversdeel van de gemeente of het UWV. Vanaf 2013 wordt ook dit deel echter via de kinderopvangtoeslag door de Belastingdienst uitgekeerd.

In de periode 2007- 2017 is de regelgeving omtrent de kinderopvangtoeslag diverse malen gewijzigd. Vanaf 2010 gelden er bijvoorbeeld strengere eisen voor gastouders. Een belangrijke wijziging in 2012 is de beperking van het aantal opvanguren waarvoor kinderopvangtoeslag wordt uitgekeerd. Dit aantal is vanaf 2012 afhankelijk van het aantal werkzame uren van de minst werkende ouder. Bij dagopvang hebben ouders recht op toeslag voor 140 procent van deze uren. Voor schoolgaande kinderen kunnen ouders maximaal 70 procent van dit aantal uren declareren. Daarnaast is vanaf 2012 een maximum gesteld aan het totaal aantal te declareren opvanguren per kind, namelijk 230 uur per maand voor alle opvangsoorten samen.

Ouders met een gezamenlijk verzamelinkomen vanaf € 118.189 ontvingen in 2013 geen toeslag voor de opvangkosten van het eerste kind, het kind met de hoogste opvangkosten. Hierdoor ontvingen ouders met een dergelijk inkomen en met 1 kind in de opvang geen toeslag in 2013. Vanaf 2014 hebben ook de hogere inkomens echter weer recht op een toeslag van 18 procent van de opvangkosten van het eerste kind.

De gegevens zijn onder andere gepubliceerd in [Welvaart in Nederland 2014](#).

Zie ook:

[toename kinderopvang](#),

[nederlandse ouders gebruiken vaakst kinderopvang in eu](#)

[Jeugdmonitor Formele kinderopvang en recordaantal kinderen met kinderopvangtoeslag](#).

Kwaliteit

Het microdatabestand is geen publicatiebestand. Dit betekent dat voor veel variabelen door het CBS weinig of geen controles en correcties hebben plaatsgevonden. Op de variabelen die wel door het CBS zijn bekeken, zijn op grond van de beschikbare informatie correcties uitgevoerd. Deze correcties zijn als zodanig in het microdatabestand overgenomen.

3. Bestandsopbouw en toelichting

Bestandsopbouw van de microdatabestanden

Onderstaand volgt een lijst van alle variabelen in het microdatabestand.

Kinderopvang 2007-2011

Nr	Variabele & label	Form.
1	RINPERSOONS_AANVRAGER Soort rinpersoon aanvrager	A1
2	RINPERSOON_AANVRAGER Samen met rinpersoons is dit de persoon aanvrager	A9
3	RINPERSOONS_KIND Soort rinpersoon kind	A1
4	RINPERSOON_KIND Samen met rinpersoons is dit de persoon kind	A9
5	JAAR onderzoeksjaar	F4
6	SRT_OPV soort formele opvang	F8
7	UREN_OPV aantal uren opvang	F4

Kinderopvang vanaf 2012

Nr	Variabele & label	Form.
1	RINPERSOONS_AANVRAGER Soort rinpersoon aanvrager	A1
2	RINPERSOON_AANVRAGER Samen met rinpersoons is dit de persoon aanvrager	A9
3	RINPERSOONS_PARTNER Soort rinpersoon partner van de aanvrager	A1
4	RINPERSOON_PARTNER Samen met rinpersoons is dit de persoon partner van de aanvrager	A9
5	RINPERSOONS_KIND Soort rinpersoon kind	A1
6	RINPERSOON_KIND Samen met rinpersoons is dit de persoon kind	A9
7	JAAR onderzoeksjaar	F4
8	SRT_OPV soort formele opvang	F8
9	UREN_OPV aantal uren opvang	F4
10	TAR_OPV Gemaximeerd uurtarief opvang	F4

Aanvrager Kinderopvang 2007-2011

Nr	Variabele & label	Form.
1	RINPERSOONS_AANVRAGER Soort rinpersoon aanvrager	A1
2	RINPERSOON_AANVRAGER Samen met rinpersoons is dit de persoon aanvrager	A9
3	JAAR onderzoeksjaar	F4
4	RKT_KOST Totale kinderopvangkosten aanvrager	F5.2
5	STATUS Status toeslaggegevens	A2
6	RKT_TSL Uitgekeerde toeslag aanvrager	F5.2

Aanvrager Kinderopvang vanaf 2012

Nr	Variabele & label	Form.
1	RINPERSOONS_AANVRAGER Soort rinpersoon aanvrager	A1
2	RINPERSOON_AANVRAGER Samen met rinpersoons is dit de persoon aanvrager	A9
3	JAAR onderzoeksjaar	F4
4	RKT_KOST Totale (gemaximeerde) opvangkosten aanvrager	F8
5	RKT_TSL Uitgekeerde toeslag kinderopvang aanvrager	F8
6	DK_KOSTEN Totale (gemaximeerde) kosten dagopvang kindcentrum aanvrager	F8
7	BK_KOSTEN Totale (gemaximeerde) kosten buitenschoolse opvang kindcentrum aanvrager	F8
8	DG_KOSTEN Totale (gemaximeerde) kosten dagopvang gastouder aanvrager	F8
9	BG_KOSTEN Totale (gemaximeerde) kosten buitenschoolse opvang gastouder aanvrager	F8
10	STATUS Status toeslaggegevens	A2

Toelichting op de variabelen

RINPERSOONS en RINPERSOON _AANVRAGER _KIND _PARTNER

Bronbestanden die aan het CBS geleverd worden, bevatten doorgaans als persoonsidentificator het Burgerservicenummer. Het Burgerservicenummer wordt als zeer identificerend beschouwd en daarom vervangt het CBS dit nummer door een intern persoonsidentificatienummer, het betekenisloze Rinpersoonnummer.

Een microdatabestand is voorzien van de door het CBS toegevoegde variabelen soort identificatiecode (RINPERSOONS) en identificatienummer (RINPERSOON), die samen het burgerservicenummer vervangen. Records met een Burgerservicenummer die zijn teruggevonden in de GBA, zijn voorzien van een geldig Rinpersoonnummer. Deze records hebben de waarde 'R' op RINPERSOONS gekregen.

De overige records bevatten burgerservicenummers die niet zijn teruggevonden in de GBA. Afhankelijk van de situatie hebben zij de waarde 'F' of 'S' op RINPERSOONS gekregen. Indien het burgerservicenummer ongeldig is, dat wil zeggen niet voldoet aan de 11-toets, dan wordt het burgerservicenummer onveranderd overgenomen in het veld RINPERSOON en krijgt RINPERSOONS de waarde 'F'. Vooral de waarden '0' en '999999999' komen vaak voor als ongeldig burgerservicenummer. Indien het burgerservicenummer geldig is maar niet wordt teruggevonden in de GBA, dan wordt het burgerservicenummer versleuteld via een vaste formule en krijgt RINPERSOONS de waarde 'S'.

De combinatie van RINPERSOONS 'R' en RINPERSOON identificeert een persoon. Evenzo kan worden aangenomen dat personen met RINPERSOONS 'S' een unieke waarde op RINPERSOON hebben gekregen. De meest voorkomende reden dat zo'n persoon wel een geldig burgerservicenummer heeft maar niet in de GBA staat ingeschreven, is namelijk dat hij of zij in het buitenland woont. Door immigratie kan een persoon het ene jaar niet en het volgende jaar wel in de GBA staan ingeschreven. Records met RINPERSOONS 'F' duiden op een ongeldig burgerservicenummer; met deze records zijn geen personen te identificeren. Records met RINPERSOONS 'F' zijn daarom niet geschikt voor het koppelen aan andere bestanden of aggregeren op persoonsniveau.

Als een microdatabestand meerdere records per persoon bevat, dan kan voor RINPERSOONS 'R' en RINPERSOONS 'S' worden aangenomen dat records met eenzelfde RIN-nummer dezelfde persoon aanduiden. Binnen één bestand is het geen probleem om records met RINPERSOONS 'R' of 'S' te aggregeren op persoonsniveau. Records met RINPERSOONS 'R' of 'S' kunnen ook worden gekoppeld aan records in een ander microdatabestand met dezelfde waarden op RINPERSOONS en RIN: deze records hebben betrekking op dezelfde persoon.

Er moet echter een kanttekening worden gemaakt bij het koppelen van verschillende microdatabestanden. Een persoon kan namelijk in het ene bestand de waarde 'R' op RINPERSOONS hebben en in het andere bestand de waarde 'S', en vice versa. Deze situatie kan zich voordoen als een persoon ten tijde van het ene bestand wél in de GBA stond ingeschreven en ten tijde van het andere bestand niet. Omdat de records in dat geval ook een ander RIN-nummer hebben gekregen, zijn zij niet aan elkaar te koppelen.

Voorkomende waarden van de variabelen

In deze paragraaf worden voor de categoriale variabelen alle mogelijke scores en hun betekenis opgesomd.

Kinderopvang**RINPERSOONS_AANVRAGER_PARTNER_KIND**Soort rinpersoon aanvrager

F	RINPERSOON NIET IN GBA, NIET SOFINRPROEF
R	RINPERSOON WEL IN GBA
S	RINPERSOON NIET IN GBA, WEL SOFINRPROEF

SRT_OPVsoort formele opvang

1	Dagopvang kindcentrum
2	Buitenschoolse opvang kindcentrum
3	Dagopvang gastouder
4	Buitenschoolse opvang gastouder

Aanvrager Kinderopvang**1 RINPERSOONS_AANVRAGER**Soort rinpersoon aanvrager

F	RINPERSOON NIET IN GBA, NIET SOFINRPROEF
R	RINPERSOON WEL IN GBA
S	RINPERSOON NIET IN GBA, WEL SOFINRPROEF

STATUSStatus toeslaggegevens

D	Definitief
NV	Nader voorlopig
V	Voorlopig

Versiegeschiedenis

<i>Bestandsnaam</i>	<i>Reden</i>
131022 Kinderopvang 2007V1 t/m 2012V1	Eerste plaatsing
131022 Aanvrager Kinderopvang 2007V1 t/m 2012V1	Eerste plaatsing
140923 Kinderopvang 2007V2 t/m 2012V2	Tweede versie
140923 Aanvrager Kinderopvang 2007V2 t/m 2012V2	Tweede versie
140923 Kinderopvang 2013V1	Eerste plaatsing, voorlopig
140923 Aanvrager Kinderopvang 2013V1	Eerste plaatsing, voorlopig
Kinderopvang 2012V3	Definitief
Aanvrager Kinderopvang 2012V3	Definitief
Kinderopvang 2013V2	Definitief
Aanvrager Kinderopvang 2013V2	Definitief
Kinderopvang 2014V1	Voorlopig
Aanvrager Kinderopvang 2014V1	Voorlopig
Kinderopvang 2015V1	Voorlopig
Aanvrager Kinderopvang 2015V1	Voorlopig
Kinderopvang 2016V1	Voorlopig
Aanvrager Kinderopvang 2016V1	Voorlopig
Kinderopvang 2014V2	Definitief
Aanvrager Kinderopvang 2014V2	Definitief
Kinderopvang 2015V2	Definitief
Aanvrager Kinderopvang 2015V2	Definitief
Kinderopvang 2016V2	Definitief
Aanvrager Kinderopvang 2016V2	Definitief
Kinderopvang2017V2	Definitief
AanvragerKinderopvang2017V2	Definitief
Kinderopvang2018V1	Voorlopig
AanvragerKinderopvang2018V1	Voorlopig
Kinderopvang2018V2	Definitief
AanvragerKinderopvang2018V2	Definitief
Kinderopvang2019V1	Voorlopig
AanvragerKinderopvang2019V1	Voorlopig
Kinderopvang2019V2	Definitief
AanvragerKinderopvang2019V2	Definitief
Kinderopvang2020V1	Voorlopig
AanvragerKinderopvang2020V1	Voorlopig